

Dr. Paczolay Péter úrnak
a Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának
elnöke

Budapest

Donáti u. 35-45.

1015

Tárgy: beadvány a 98 százalékos különadót megállapító törvény megsemmisítéséért
Tisztelt Elnök Úr!

Alulírott dr. Koleszár Zsuzsanna (lakcím), az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 21. §-ának (2) bekezdése, valamint 37. §-a alapján kezdeményezem: az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény (a továbbiakban: Gpt.) 8-12. §-ának, valamint 133. §-ának alkotmányellenességét, mivel sértik a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány)

– 2. §-ának (1) bekezdését:

„A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

– 70/E. §-ának (1) bekezdését:

„A Magyar Köztársaság állampolgárainak joga van a szociális biztonsághoz, öregség, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak.”

– 70/I. §-ának (1)-(2) bekezdését:

„(1) Minden természetes, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.

(2) A közterhek viselésére szolgáló forrásokból, valamint az állami vagyonnal gazdálkodó, illetve az állam többségi tulajdonában vagy irányítása alatt álló szervezetek részéről jó erkölcsbe ütköző módon juttatott jövedelmek tekintetében törvény, az adott adóévtől kezdődően, külön mértékű kötelezettséget állapíthat meg.”

I n d o k o l á s :

1. A Gpt. 8-9. §-a és hozzá kapcsolódóan 12. §-a sérti a **jogbiztonság követelményét**, amely az államtól és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei, és egyes szabályai **világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak, és a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek. Az említett rendelkezésekből nem lehet egyértelműen meghatározni a különadó alapját.** Nincs tételes felsorolás, hogy mely jövedelmek vehetők figyelembe, mivel a törvény értelmező rendelkezései a „különösen” kifejezést használja. Nem értelmezhető a 9. § (2) bekezdésnek a szabadság megváltása címén kifizetett bevételre utaló rendelkezése, figyelembe véve, hogy a szabadságmegváltás nem minősülhet rendszeres járandóságnak, továbbá a megváltásból is következik, hogy valaminek az ellenértéke és nem pedig egy járandóság. Az sem teljesen egyértelmű, hogy mit kell érteni a megszűnésének évében esedékességen? Például az előző évről áthozott szabadság e körbe tartozik, vagy sem? Azt sem lehet teljes bizonyossággal eldönteni, hogy a kétmillió forint bevételt bevételként külön-külön kell-e vizsgálni, vagy valamennyi bevétel teljes összegét összeszámítva? Mivel több jogviszony esetén jogviszonyonként külön-külön kell vizsgálni a különadó alapját, és nem ütközik „jó erkölcsbe”, akkor egy jogviszonyban sem lehet „erkölcstelen” ez a számítási eljárás.

2. A Gpt. 9. §-a, 10. §-a, 11. §-ának 3/b) pontja, valamint (5) bekezdésének aa) pontja sérti az Alkotmány 70/E. §-ában megfogalmazott **szociális biztonsághoz való jogot**, azáltal, hogy **csökkenti a társadalombiztosítási szolgálati időbe beszámítható, egyébként adózott jövedelmet, ily módon a szolgálati időt is, amely alapján a nyugdíj összege**

megállapításra kerül. Ezek a rendelkezések ellentétesek a jogbiztonság követelményével is, mivel a törvény hatályba lépése előtt kifizetett jövedelmek tekintetében **visszamenőleges hatállyal** megváltoztatja a korábban társadalombiztosítási járulékként befizetett összegek rendeltetését. Ebből következik, hogy akiknél a már befizetett társadalombiztosítási járulék figyelembe vételével megállapították az öregségi nyugdíjat, vagy az előrehozott öregségi nyugdíjat, újra kell számolni a megállapított összeget.

3. A Gpt. 9-10. §-a ellentétes az Alkotmány 70/I. §-ában foglaltakkal, mivel sérti az **arányos közteherviselés elvét**, valamint a **jó erkölcsbe ütköző módon juttatott jövedelmek elvonásának az elvét**. A támadott rendelkezések egységesen 98 százalékos adóelvonást írnak elő a bruttó kétmillió forint feletti jövedelemre, függetlenül attól, hogy ez a jövedelem milyen mértékben haladja meg a kétmillió forintot. Az Alkotmány 70/I. §-ának (1) bekezdésében meghatározott követelményekből azonban az következik, hogy a köztehernek arányosnak kell lennie a jövedelmi és a vagyoni viszonyokhoz. Összességében nem lehet azonos mértékű adót kivetni mindenkire, aki hosszú ideig tartó foglalkoztatási jogviszony megszűnésekor, ahhoz kapcsolódóan egyszeri kifizetésként kétmillió forint összegű végkielégítéshez, felmentéshez jut hozzá. Korántsem mindegy ugyanis, hogy az illető a foglalkoztatása során milyen javadalmazásban részesül, ezáltal milyen szociális jövedelmi, vagyoni viszonyokkal rendelkezik. **Nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény, hogy akinek a foglalkoztatása során magasabb volt a jövedelme, adózás szempontjából jobban terhelhető, mint az, akinek a jövedelme alacsony volt és csupán azért esik a különadó hatálya alá, mivel hosszabb időtartamra számított egyösszegű jövedelemhez jut hozzá.** A támadott rendelkezések ellentétesek a 70/I. (2) bekezdésében meghatározott jó erkölcsbe ütköző módon juttatott jövedelem alkotmányos meghatározásával is. Ellentétesek arra való tekintettel, hogy nem minősíthet **utólag** egy törvény másik törvények alapján közel húsz éve járó juttatásokat, a végkielégítés jogcímen, illetve felmentés jogcímen járó átlagkereseteket. A „jó erkölcsbe ütköző” fogalom értelmezéséhez segítséget nyújt a 801/B/2001/AB határozat. „A magyar bíróságok lényegileg azonos gyakorlata szerint is: a jó erkölcs a kialakult értelmezés szerint – polgári jogi értelemben – a társadalom általános értékítéletét, a magánautonómiának a társadalmi közmegegyezés által meghatározott korlátait, az általánosan elvárható magatartás zsinórmértékét fejezi ki (...) az üzleti életben a tisztességesen gondolkodó emberek értékrendje az a mérce, amely a jó erkölcs absztrakt fogalmának meghatározásához irányadó.” A Legfelsőbb Bíróság ítélezési gyakorlatából is megállapítható, hogy a „jó erkölcsbe” **ütköző szerződések visszavezethetők valamely jogszabály megszegésére, illetőleg valamely jogszabálynak a rendeltetésellenes alkalmazására. Ily módon kizárt dolog, hogy a foglalkoztatási törvények alapján tételesen meghatározott, a felső határokat meg nem haladó jövedelmek jó erkölcsbe ütközzenek.**

4. Néhány mondatot még a már említett és még nem említett - álláspontom szerint - a Gpt. fent hivatkozott §-ai elfogadásával sérült jogelvekről. Az Alkotmánynak 2010. júl. 22-i módosítása ez évben egyértelműen a közszféra különböző területein végkielégítésként kifizetendő összegek megkurtítását jelenti. **(Felmerül a kérdés: miért vonatkoznak más adójogszabályok a magán-, illetve a közszférában dolgozókra?)**

Azoknak a közszférában dolgozóknak, akiket az új korlátozó szabályozás hátrányosan érint (főleg, akik több évtizedet lehúztak a munkahelyükön), **szerzett jogaik** vannak, amelyeket korábban jó néhányszor védelmébe vett az Alkotmánybíróság. A szerzett jogoknak a közszférában még nagyobb a szerepük, hiszen a foglalkoztatási feltételek részletekbe menő, pontos szabályozása az előreláthatóság és kiszámíthatóság, hogy ne mondjam, a **jog- és szociális biztonság** fontos feltétele. Ugyancsak a jogbiztonságot erősítené az az alkotmányos jogelv, amely a **visszamenőleges hatály tilalmával** kapcsolatos és ami különösen vonatkozik a szerzett jogokra. A méltánytalanul magas kifizetések visszaszorítása megoldható lett volna

úgy is, hogy a különadót csak a törvény szerint járó végkielégítés fölötti összegekre kellett volna kivetni. Ugyanis semmi szín alatt nem tarthat az erkölcstelen mértékű jövedelem kategóriájába az, ami majdnem húsz éve törvény szerint jár.

A különadó egyébként többet von el attól, akinek hosszabb a szolgálati ideje. Az **egyenlő bánásmód elve** szerint alkotmányellenes az olyan különbségtétel, aminek tárgyilagos mérlegelés szerinti indoka nincs, tehát önkényes. Ezt mondta ki több ítéletében az Alkotmánybíróság. Márpedig itt ilyen különbségtétel van, hiszen **megfelelő ok nélkül többet vesznek el attól, akinek hosszabb a szolgálati ideje**. Az még nem egyenlő bánásmód, ha mindenkire azonos szabályt alkalmazunk; nemcsak az diszkrimináció, ha a törvény eltérően bánik azonos helyzetűekkel, hanem az is, ha azonosan bánik eltérő helyzetűekkel. Tisztelt Elnök Úr! Kérem, hogy a beadványt a kötelezettségek hatályba lépésére tekintettel, **soron kívül szíveskedjenek napirendre tűzni és megtárgyalni**. Kérem továbbá, hogy az indítványban előadottakra tekintettel a támadott rendelkezéseket – a kihirdetésre visszamenőleges hatállyal – az Alkotmánybíróság semmisítse meg.

Budapest, 2010. szeptember 17.

Köszönettel:

Dr. Koleszár Zsuzsanna

Az indítvány státusa:

Elküldve: 2010. szeptember 17-én

AB-ügyszám: 1453/B/2010

Értesítés dátuma: 2010. október 5.

Az AB döntése:

1268/B/2010. AB határozat